

УДК 316.014

Є. В. СІРИЙ

СОЦІОКУЛЬТУРНА ТРАНСФОРМАЦІЯ ЦІННІСНОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА В ДИНАМІЦІ: “ТРАДИЦІЯ – МОДЕРН”

У статті наочно та змістовно репрезентовано методологічні та практично-прикладні аспекти дослідження ціннісних змін українського суспільства у контексті застосування методики Р. Інлгарта та констатації в ньому ціннісного зсуву.

Ключові слова: соціальна трансформація, система цінностей, методика Р. Інлгарта, ціннісний зсув, традиційність, модерність, матеріалістичні/постматеріалістичні цінності, ліберальність.

Досліджуючи соціальні зміни будь-якого суспільства в умовно доступному для дослідника часовому діапазоні, неодмінно маємо справу з теоретичною проекцією цього процесу у фокусі поняття соціальної трансформації – системи як стихійних, так і заданих заходів, що формують відповідні зміни, у межах яких йде відбір найбільш істотного й перспективного, за яких відбувається адаптація суспільства до змін середовища через формування програм, проектів, цілей, технологій, вирішення суперечностей тощо. Суспільство є принципово динамічною системою, і безперервно піддається змінам. Тому ми постійно спостерігаємо артикуляцію чи переформулювання ідей, виникнення або нівелювання ідеологій, переконань, інституціонований перегляд норм, правил, цінностей, етичних кодів тощо. Окрім виняткової масштабності та динамічності соціокультурні трансформації супроводжуються і ціннісними зрушеннями (worldviews).

Сучасний період розвитку української держави, соціальних інститутів і суспільних відносин визначається як період складних трансформаційних процесів, зумовлених також завданнями пошуку власного шляху розвитку та зміни цінностей. Це і зміни традиційної системи цінностей національної культури, моралі, етносу, світоглядних орієнтацій.

Суттєво помітно, що зі змінами ціннісної свідомості, зокрема підвищенням тенденції прагматизації, наростанням значення таких цінностей, як багатство (гроші), матеріальні блага і задоволення, забезпеченість, престижна робота чи ВНЗ, кар’єра й успіх будь-якою ціною, загострилася проблема переосмислення, “інвентаризації” системи цінностей пострадянського соціуму.

Головною ознакою суперечливої динаміки ціннісних трансформацій й є неусталеність процесів ціннісної детермінації активності різних соціальних груп. Так, для частини населення з високим потенціалом соціально-

го активізму набувають значущості не тільки цінності матеріального благополуччя, а й цінності “постматеріалістичного” характеру – свободи вираження, економічної свободи, політичної участі тощо. Все це, зокрема, можна виразити як процеси лібералізації, гуманізації та демократизації ціннісної системи, як визначальні умови прогресивної трансформації сучасної України.

Слід зазначити, що нова ціннісна система українського суспільства тільки починає своє становлення. Процес цей носить суперечливий характер і в Україні відзначається особливою драматичністю [1]. Зокрема, ціннісна амбівалентність, конфлікт цінностей нерідко провокують соціальну та соціально-психологічну напруженість у суспільстві.

Метою статті є аналіз динаміки основних ціннісних установок громадян України, вияв ієрархії пріоритетів, з’ясування, як сьогодні відбуваються зміни системи цінностей і, зокрема, в контексті їх формування у поколінному вимірі, а також формування та відображення ціннісної мапи України за предметом дослідження. У центрі цих досліджень – динаміка цінностей населення сучасної України, її вираження в трансформаційних процесах.

Об’єктом дослідження є динаміка ціннісних орієнтацій сучасного українського суспільства. *Предметом* – зміни в ціннісній системі українського суспільства у векторі його модернізації, в координаті “традиція – модернізація”.

Як відомо, в соціології дослідження цінностей проходять в аспекті кількох ключових підходів, концептів, методик. Одним із перших сучасних методологів цього предметного напрямку сучасності є американський психолог М. Рокич, котрий розробив стандартизований інструментарій виміру суб’єктивного компоненту в понятті цінностей методом шкалювання і поставив проблему вивчення зміни цінностей у часі. На його принципах засновано безліч інших методик вивчення цінностей. Так званий інтегральний підхід в дослідженні організацій, а також ставлення до нерівномірності розподілу влади в суспільстві в цілому був розроблений голандським ученим Р. Хофстеде, який в основу діагностики поклав 5 основних характеристик організаційної культури в корпораціях у поведінці менеджерів і фахівців різних країн. Однак для нашого дослідження найбільший інтерес в методологічному аспекті викликає вивчення поширеності в різних групах типів ціннісних орієнтації, виділених на основі концепції матеріалістичного/постматеріалістичного ціннісного виміру Р. Інґльгарта, так званий метод “економетрії”.

Концепція Р. Інґльгарта як поляризована зв’язка матеріалістичних/постматеріалістичних цінностей одним із базових компонентів всієї більш широкої культурної зміни [2]. Зсув від “матеріалістичних” цінностей, з упором на економічну й фізичну безпеку, до цінностей “постматеріалістичних”, з нахилом на проблемах індивідуального самовираження і якості життя, – найбільш повний аспект цієї зміни, але він становить лише одну компоненту широкого синдрому культурних змін. З метою визначення

рівня орієнтацій на інший тип цінностей, що також прямолінійно відображає характер та напрям модернізації та трансформаційних процесів у тому чи іншому суспільстві, а саме – ліберальні цінності, ним також було створено показник ліберального розвитку – постматеріалістичного прагнення до особистої свободи (liberty aspirations) [3], так званий індекс ліберального постматеріалізму [4].

Ця методика пов'язана з оцінюванням взаємодії цінностей і економічного розвитку: з переходом до індустріальної моделі розвитку еволюціонують і цінності, тому наше дослідження і спирається на ці теоретико-методологічні розробки. Вона опирається на основні положення теорії ціннісного зсуву, яка має тісний зв'язок з теорією модернізації, за якою економічні культурні й політичні перетворення сильно взаємопов'язані у своєму розвитку, й це дає змогу прогнозувати характер їх взаємодії із суспільством.

Цей метод дає змогу визначити поширеність відповідних типів ціннісних орієнтацій у тому чи іншому суспільстві, заснований на виборі респондентами найбільш важливої цінності із пропонованого списку, що включає цінності-індикатори матеріалістичної або постматеріалістичних орієнтацій.

Одиницями для аналізу виступали “ціннісні образи”, котрі визначалися як прояв значущості (“цінності”) дій, подій, процесів, явищ, внутрішніх станів у вербальних конструкціях з використанням конкретних або абстрактних категорій. У ході дослідження було виділено “ціннісні образи” традиційності/модерності, ліберальності, в ототожненні образів матеріалістичності/постматеріалістичності. Також було розроблено такі ідеалізовані прототипні конструкти, як “класичний традиціоналіст” і “класичний модерніст”, сформульовано низку висновків про динаміку чисельності й зону локалізації “модерністів” і “традиціоналістів” у тих або інших соціальних групах, типи нормативно-ціннісних систем.

Емпіричною базою дослідження слугували первинні та вторинні дані замірів соціологічного Моніторингу Інституту соціології НАН України (2000 р., 2004 р., 2008 р., 2012 р.), проведеного в усіх областях України, АР Крим та м. Києві (n=1800, і/п вибірки – 2,3%), а також замірів соціологічного омнібусу “Українське суспільство” (1994 р., 2006 р.), проведеного в усіх областях України, АР Крим та м. Києві (n=1800, і/п вибірки – 2,3%).

Період трансформації суспільства в Україні, як і в інших пострадянських державах, охоплює вже понад 20 років, за яким з часу проголошення незалежності українське суспільство вимушене жити в умовах відсутності ціннісно-нормативної бази соціальної консолідації. Понад 20 років Україна розвивається в умовах “демократичного вибору”, внаслідок чого однолінійний “перехід” до демократії як цілеспрямований рух в одному, офіційно визначеному напрямі не відбувся. Стара ціннісно-нормативна система, що консолідувала тоталітарне суспільство, зруйнована, а нова, заснована на демократичних цінностях, так і не була сформована. Загальну характеристику сучасного стану суспільства можна визначити як спонтанну трансфо-

рмацію, основними ознаками якої є невизначеність як на пряму розвитку, так і результатів соціальних реформ.

Системні перетворення, що відбуваються з 1991 р. в Україні, соціологи часто називають поняттями “наздоганяюча” або “квазі” модернізація, за яким підкреслюють не стільки своєрідність і незвичність, скільки малу ефективність цього процесу. Однак, у системі координат “закрите/відкрите суспільство” Україна займала вельми своєрідну позицію “напіввідкритого суспільства” зі значним просуванням до відвертості по лінії політичних свобод і вкрай незначним в економічній сфері.

За кожним відповідним періодом характерною є специфіка модернізаційних зрушень, інституційна реструктуризація, “правила гри”, політичні, економічні та соціокультурні біфуркації. У цьому контексті дослідження значущості різних ціннісних позицій у структурі життєвих орієнтацій в аспекті поляризації модернізм/традиціоналізм у розрізі динаміки рівня їх важливості майже за весь пострадянський період (останні два десятиріччя) дедалі наочніше засвідчує та відображає українське суспільство як складний “мікс” носіїв традиційних і модерністських цінностей, та відповідно традиційних і модерністських структур. Застосовувана методика Р. Інглгарта у дослідженні впливу модернізаційних процесів на зміни ціннісних пріоритетів (*modernization valued change*) у нашому предметному полі достатньо чітко показує поступовий ціннісний зсув у структурі ціннісних пріоритетів українців (див. табл. 1, 2, 3).

З 1994 р. по 2006 р. вага матеріальних цінностей починає досить повільно, але знижуватися. Результати дослідження в аспекті пріоритетності для українців ціннісних позицій та їх зміна значущості, фіксована в межах 1994 р., 2006 р. та 2012 р., вказують на поступове дрейфуюче засвоєння *модерністських* цінностей. За результатами аналізу в 2006 р. порівняно з 1994 р. відзначається тенденція зростання значущості *модерністських* цінностей практично в усіх поданих в інструменті ціннісних позиціях: “демократичний розвиток країни”, “можливість висловлювати думки з політичних та інших питань”, “можливість критики й демократичного контролю рішень владних структур”, “можливість підприємницької ініціативи”, “підвищення освітнього рівня”, “державна незалежність України”, “розширення культурного кругозору”. Однак такі позиції, як: “незалежність у справах, судженнях, вчинках”, “створення в суспільстві рівних можливостей для всіх”, “суспільне визнання” залишилися практично на тому ж рівні. Так, 2012 р. порівняно з 2006 р. не показав практично ніяких істотних зрушень у поступках модерністських цінностей, крім “можливості підприємницької ініціативи” (індекс значущості зріс у 1,5 рази). Загальна картина за цей період скоріше показує несуттєве, але все ж зниження значущості модерністських цінностей (табл. 1).

Таблиця 1

**Ступінь важливості ціннісних позицій
(Індекси середніх величин: $d(I) = -2 - 2$)**

Модерністські ціннісні позиції	1994	2006	2012
Демократичний розвиток країни	0,323	0,897	0,821
Можливість висловлювати думки з політичних та інших питань, не побоюючись за особисту свободу	0,094	0,724	0,769
Можливість критики й демократичного контролю рішень владних структур	0,038	0,5	0,523
Можливість підприємницької ініціативи (створення приватних підприємств, заняття бізнесом, фермерство)	- 0,296	0,275	0,404
Незалежність у справах, судженнях, вчинках	0,817	0,987	0,82
Підвищення освітнього рівня (інтелектуальний розвиток)	0,311	0,885	0,816
Державна незалежність України	0,414	0,982	0,912
Розширення культурного кругозору, залучення до культурних цінностей (через мистецтво, художню творчість, хобі тощо)	0,484	0,729	0,647
Створення в суспільстві рівних можливостей для всіх	1,2	1,322	1,07
Суспільне визнання (повага з боку друзів, колег, співгромадян)	1,013	1,11	1,015
Участь у діяльності політичних партій і громадських організацій	- 1,224	- 0,311	- 0,219
Цікава робота	0,941	1,062	1,105
<i>Агрегований індекс</i>	<i>4,115</i>	<i>9,162</i>	<i>8,683</i>
<i>Середня величина індексу</i>	<i>0,34</i>	<i>0,76</i>	<i>0,72</i>

З огляду на це, можна констатувати, що на період 2006 р. ціннісно-модерністський портрет українців легітимізувався. Середня величина агрегативного індексу прийняття модерністських цінностей у 2006 р., порівняно з 1994 р., зросла, і залишилася практично без змін у період 2006–2012 рр.

Водночас непропорційно, однак з ознаками зворотної кореляції, спостерігається незначне зменшення значущості *традиціоналістських* цінностей (табл. 2). Аналогічно з попередніми порівняннями у 2006 р. зафіксовано суттєве зниження значущості таких ціннісних позицій як: “участь у релігійному житті”, несуттєві зниження у вагомості “сприятливого морального психологічного клімату”. Важливість усіх інших позицій залишилася на тому ж рівні. У 2012 р., порівняно з 2006 р., зафіксовано достатньо низьку тенденцію до зниження матеріалістичних позицій практично за всіма їх різновидами, крім “участі в релігійному житті” та “відсутності соціального розшарування”, значущість котрих дещо піднялася. Порівняння середньої величини агрегативного індексу “традиціоналізму” (матеріалістичності) показує загальну тенденцію до поступового зниження значущості цього типу цінностей (див. табл. 2).

Таблиця 2

Ступінь важливості ціннісних позицій (Індекси середніх величин (І))

Традиційні ціннісні позиції	1994	2006	2012
Благополуччя дітей	1,758	1,7	1,664
Відсутність значного соціального розшарування (багаті – бідні, вищі – нижчі верстви суспільства)	0,794	0,718	0,914
Матеріальний добробут	1,802	1,642	1,549
Міцне здоров'я	1,922	1,81	1,74
Міцна сім'я	1,665	1,741	1,712
Національно-культурне відродження	0,7	0,821	0,745
Сприятливий морально-психологічний клімат у суспільстві	1,636	1,183	1,012
Участь у релігійному житті (регулярне відвідування церкви, богослужінь, дотримання релігійних обрядів тощо)	0,588	0,052	0,136
<i>Агрегований індекс</i>	<i>10,865</i>	<i>9,667</i>	<i>9,472</i>
<i>Середня величина індексу</i>	<i>1,36</i>	<i>1,2</i>	<i>1,18</i>

У системі модерністських (постматеріалістичних) цінностей окремим діапазоном виділяється кластер *ліберальних* цінностей. У нашому дослідницькому інструментарії таких було виділено 8 із 11 елементів “постмодерністської” групи цінностей (див. табл. 3).

Таблиця 3

Ступінь важливості ціннісних позицій (Індекси середніх величин (І))

Ліберальні ціннісні позиції	1994	2006	2012
Демократичний розвиток країни	0,323	0,897	0,821
Можливість висловлювати думки з політичних та інших питань, не побоюючись за особисту свободу	0,094	0,724	0,769
Можливість критики і демократичного контролю рішень владних структур	0,038	0,5	0,523
Можливість підприємницької ініціативи (створення приватних підприємств, заняття бізнесом, фермерство)	-0,296	0,275	0,404
Незалежність у справах, судженнях, вчинках	0,817	0,987	0,82
Розширення культурного кругозору, залучення до культурних цінностей (через мистецтво, художню творчість, хобі тощо)	0,484	0,729	0,647
Створення в суспільстві рівних можливостей для всіх	1,2	1,322	1,07
Участь у діяльності політичних партій і громадських організацій	-1,224	-0,311	-0,219
<i>Агрегований індекс</i>	<i>1,436</i>	<i>5,123</i>	<i>4,835</i>
<i>Середня величина індексу</i>	<i>0,18</i>	<i>0,64</i>	<i>0,6</i>

Суттєвих розбіжностей у динаміці “лібералізації” українського суспільства в контексті “модернізації” не виявлено. У цьому предметному колі 2006 р. виявився кульмінаційним і у легітимізації ліберальних цінностей. Практично за всіма позиціями прослідковується стрімке зростання їх значущості; тільки важливість “незалежності у справах” та “створення в суспільстві рівних можливостей для всіх” практично залишилися на тому

ж рівні, що й у 1994 р. Середня величина агрегативного індексу “лібералізації”, який також суттєво зріс (з 0,18 (1994 р.) до 0,64 (2006 р.)) узагальнено підтверджує тезу про формування та легітимізацію ліберальності в українському суспільстві. У 2012 р. порівняно з 2006 р. не зафіксовано принципових зрушень у формуванні усталеної ліберальної ціннісної системи. Зафіксовано сталу й дуже низьку тенденцію у бік зниження значущості ліберальних цінностей, окрім позиції “підприємницьких ініціатив”, котра дещо зросла (на 0,13). Така змішана ціннісна орієнтація найбільш адекватно відповідає сучасним суспільним реаліям, а її подальший розвиток залежить від покращення життєвих умов людей та суспільної ситуації в країні. Однак і традиційні риси перестають оцінюватися як цілком негативні, такі, що перешкоджають соціальним змінам і економічному зростанню й все частіше розглядаються як ресурс прогресивних змін.

У загальному розрізі середня величина агрегативного індексу значущості ліберальних цінностей у 2006 р. суттєво зросла порівняно з 1994 р. і практично не змінилась (досить незначний рівень зниження) у 2012 р. у порівнянні з 2006 р. (рис. 1).

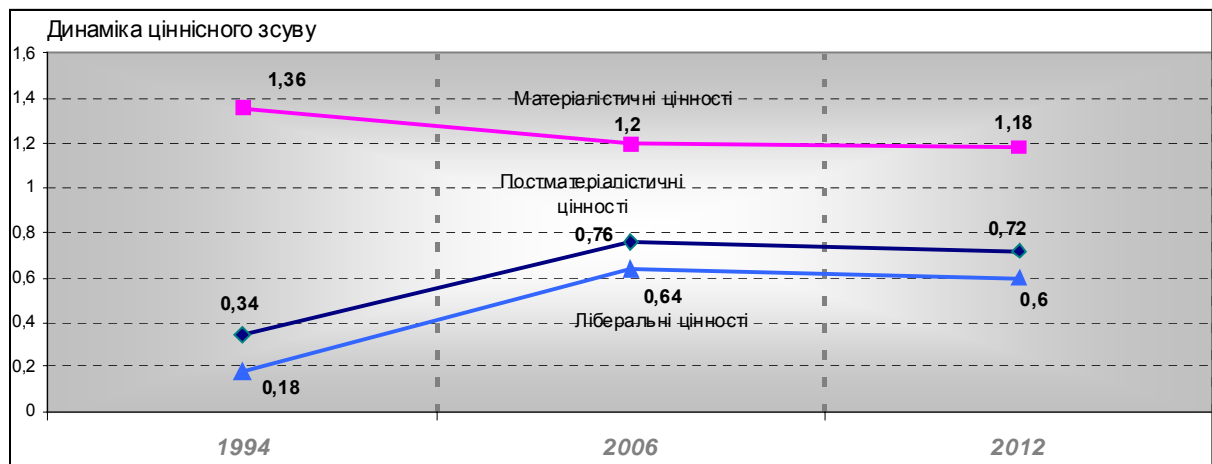

Рис. 1. Динаміка ціннісного зсуву (1994–2012 рр.)

З огляду на динаміку змін ціннісних позицій та відповідну реструктуризацію за показниками значущості можна говорити про прийнятність і правомірність концепції Р. Інґльгарта в контексті ціннісного зсуву в загальній ціннісній системі українського суспільства в системі координат матеріалістичність/постматеріалістичність, що в нашому предметному колі відображає всеохоплюючу тенденцію трансформаційного зростання модерністських життєвоціннісних позицій. Однак цей зсув, хоч і зафіксований у широкій палітрі ціннісних індикаторів, втім не є радикальним, таким, що принципово змінює пріоритетність життєвих смислів. Традиціоналістські позиції українців у модернізаційному діапазоні змін залишаються домінуючими ознаками. Це цілком закономірно принаймні з кількох причин: тра-

диційна етнічна культура, етнос, рудименти радянської системи, сучасний характер розвитку, важливість груп спеціальних інтересів (олігархія, аспекти політикума).

На систему цінностей українського народу впливають і проблеми соціально-економічного, політичного, культурного характеру. Результати моніторингових та омнібусних досліджень, проведених Інститутом соціології НАН України у різні роки (в цьому випадку презентовані дані за 1994, 2000, 2004, 2008, 2012 рр.) дають змогу зафіксувати та проаналізувати оцінювання населенням України різних умов своєї життєдіяльності, що власне й визначає рівень досягання кожного з аспектів добробуту, що надалі визначає пріоритетність (виходячи з причини недостатності чи забезпеченості за концепцією Р. Інґльгарта) відповідних ціннісних позицій.

Якщо порівняти результати оцінювання населенням характеру змін, які відбулися у їхньому житті за останній рік, то загальна картина не наводить оптимізму (табл. 4). Практично всі предметні індикатори ідентифікації окремих суспільних сторін умов життєдіяльності українського суспільства знаходяться на від'ємному рівні (індекс середньої величини $(-2 < (I) < 2)$) як інструмент виміру оцінювання характеру змін набув "мінусового" значення), що вказує на те, що для переважної більшості населення умови власної життєдіяльності (за його оцінкою) погіршуються. Безумовно, в цьому має місце і вплив суб'єктивного чинника на оцінювання змін, загальний стан суспільно-морального настрою, особистісно-ситуативні чинники, але не такою мірою і не глобально. Однак, сам характер оцінювання і його динаміка стають очевидними. У контексті взаємопов'язаності ціннісних змін тактичного характеру та різних соціальних проблем чи покращень в умовах життєдіяльності українців як результат зафіксовано відповідну кореляцію з часовим лагом, що підтверджує іншу тезу-положення концепції Р. Інґльгарта. Достатньо чітко це проглядається разом з такими позиціями, як: "матеріальні умови", "можливість висловлювати власні погляди", "гарантії зайнятості, забезпечення роботою", "екологічна ситуація", "можливість брати участь у культурному житті" (табл. 4), котрі мають прямий вплив на зміни значущості (зростання/спадання) відповідних ціннісних позицій (табл. 1, 2).

Таблиця 4

Як Ви оцінюєте характер змін, які відбулися у Вашому житті за останній рік? (Індекси середніх величин (I))

Умови	1994 р.	2000 р.	2004 р.	2008 р.	2012 р.
1	2	3	4	5	6
Матеріальні умови сім'ї	-1,146	-1,108	-0,395	-0,412	-0,592
Медичне обслуговування	-1,267	-1,062	-0,493	-0,431	-0,55
Умови відпочинку під час відпустки	-1,087	-0,886	-0,361	-0,28	-0,394
Умови відпочинку та дозвілля після роботи	-0,787	-0,581	-0,222	-0,196	-0,295

Продовження табл. 4

1	2	3	4	5	6
Можливість отримання вірогідної інформації про те, що діється у країні та світі	-0,297	-0,057	0,107	0,06	-0,186
Умови виховання дітей	-0,803	-1,062	-0,139	-0,109	-0,168
Можливість висловлювати власні погляди	0,13	-0,031	0,056	0,137	-0,233
Можливість брати участь у культурному житті	-0,587	-0,47	-0,149	-0,148	-0,244
Екологічна ситуація (стан навколишнього середовища)	-1,321	-0,871	-0,544	-0,635	-0,466
Захищеність від свавілля влади, чиновників	-1,073	-0,853	-0,466	-0,477	-0,586
Гарантії зайнятості, забезпечення роботою	-1,35	-1,272	-0,487	-0,447	-0,682
Особиста безпека (на вулиці, в громадських місцях)	-1,421	-0,942	-0,521	-0,395	-0,457
<i>Середня величина індексу</i>	<i>-0,91</i>	<i>-0,77</i>	<i>-0,3</i>	<i>-0,27</i>	<i>-0,4</i>

Ціннісна концепція Р. Інглгарта не розуміється у прямолінійному сенсі у контексті ідей теоретичного обґрунтування ієрархії потреб А. Маслоу. Можна сказати, що так званий ціннісний зсув має подвійну природу або два рівні з точки зору дворівневого впливу на нього. Перший – це вплив глобальних інституційних і суспільних змін, котрі визначають відповідний характер трансформаційних змін (у цьому контексті можна говорити про Україну як елемент “відкритого” типу суспільства). Другий рівень – вплив локальних епізодичних чинників, інтегрованих непослідовністю державної чи урядової політики, що спричиняє відповідні суспільні “протуберанси” в політиці, економіці, ідеології, що певною мірою відображається у замірах соціальних установок, змін ціннісних позицій. Однак у системі координат “закрите/відкрите суспільство” Україна займала вельми своєрідну позицію “напів-відкритого суспільства” зі значним просуванням до відкритості по лінії політичних свобод і у край незначним в економічній сфері.

Висновки. Таким чином, якщо проаналізувати з погляду постмодерна у пошуках власного шляху розвитку з урахуванням характерних рис духовності, свідомості, цінностей, особливостей політичної та економічної культури, креативного використання світового досвіду в проведенні комплексної модернізації суспільства, то модернізацію в Україні правомірно можна назвати самотньою.

Список використаної літератури

1. Куценко О. Д. Україна у трансформаційних процесах: Quo vadis? / О. Д. Куценко // Соціологія: теорія, методи, маркетинг. – Київ, 2007. – № 1. – С. 18–33.
2. Бауман З. Индивидуализированное общество / З. Бауман. – Москва : Логос, 2002. – 456 с.

3. Вельцель К. Модернизация, культурные изменения и демократия: Последовательность человеческого развития / К. Вельцель, Р. Инглхарт. – Москва: Новое издательство, 2011. – 464 с.

4. Соколова К. Основні напрями досліджень ліберальних цінностей / К. Соколова // Соціальні виміри суспільства : зб. наук. праць / Інститут соціології НАН України. – Київ, 2010. – Вип. 2 (13). – С. 154–166.

Стаття надійшла до редакції 21.08.2014.

Сирый Е. В. Социокультурная трансформация ценностной системы украинского общества в динамике: “традиция – модерн”

В статье наглядно и смыслово представлены методологические и практически прикладные аспекты исследования ценностных изменений украинского общества в контексте применения методика Р. Инглгарта и констатации в нем ценностного сдвига.

Ключевые слова: *социальная трансформация, система ценностей, методика Р. Инглгарта, ценностный сдвиг, традиционность, модернность, материалистические/ постматериалистические ценности, либеральность.*

Siry E. Socioculture Transformation of the Valued System of Ukrainian Society in Dynamics: “tradition – modern”

For this article, clearly represents the methodological and conceptual and practical and applied aspects of value changes in the Ukrainian society in the context of the application of the R.Inglgart methodology and construction of the value change.

Key words: *sociality transformation, system of values, method of R. Inglgarta, valued change, traditional character, modernity, materialistic/post-materialistic values, liberality.*